

ئۆمەر ئىبنى خەتتاب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ يەمەندىن ياردەمچى قوشۇن كەلگەندە، ئۇلاردىن: ئاراڭلاردا ئۇۋەيس ئىبنى ئامىر بارمۇ؟ دەپ سورايتتى

ئۆسەير ئىبنى ئەمرۇ - ئۇ ئىبنى جابىرمۇ دېيىلىدۇ- رىۋايەت قىلىپ مۇنداق دېگەن: ئۆمەر ئىبنى خەتتاب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ يەمەندىن ياردەمچى قوشۇن كەلگەندە، ئۇلاردىن: ئاراڭلاردا ئۇۋەيس ئىبنى ئامىر بارمۇ؟ دەپ سورايتتى. ئاخىرى ئۇۋەيس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ يېتىپ كەلگەندە ئۆمەر ئۇنىڭدىن: سەن ئۇۋەيس ئىبنى ئامىرمۇ؟ دەپ سورىدى، ئۇ: ھەئە، دېدى، مۇراد قەبىلىسىنىڭ قەرەن دېگەن يېرىدىنمۇ؟ دېدى، ئۇ: ھەئە، دېدى، سەندە ئاق كېسەل بار بولۇپ، بىر تەڭگىچىلىك جايدىن باشقا ھەممە يېرىڭ ساقايدى، شۇنداقمۇ؟ دېگەندە، شۇنداق، دېدى. ئاناڭ بار، شۇنداقمۇ؟ دېگەندە، شۇنداق، دېدى. مەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: «سەلەرگە ئۇۋەيس ئىبنى ئامىر يەمەن ئەھلىنىڭ مۇراد قەبىلىسىنىڭ قەرەن دېگەن يېرىدىن كەلگەن ياردەمچى قوشۇنى بىلەن بىللە كېلىدۇ، ئۇنىڭدا ئاق كېسەل بولۇپ، بىر تەڭگىچىلىك جايدىن باشقا ھەممە يېرى ساقايغان، ئۇنىڭ ئانىسى بار، ئۇ ئانىسىغا ۋاپادار، ئۇ ئاللاھ بىلەن قەسەم قىلسا ئاللاھ ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. ئەگەر قىلالىساڭ ئۆزۈڭگە مەغپىرەت تىلەپ دۇئا قىلىشىنى سورىغىن» دېگەن سۆزىنى ئاڭلىغانىدىم. ماڭا مەغپىرەت تىلەپ دۇئا قىلغىن، دېدى. ئۇۋەيس مەغپىرەت تىلەپ دۇئا قىلدى. ئۆمەر ئۇنىڭدىن: قەيەرگە كېتىۋاتسىەن؟ دەپ سورىدى. ئۇ: كۇفەگە، دېدى. ئۆمەر: سېنى كۇفەنىڭ ۋالىسىغا تونۇشتۇرۇپ بىر پارچە خەت يېزىپ بېرىمۇ؟ دېگەن ئىدى، ئۇ: مەن ئادەتتىكى كىشىلەردىن بولۇشنى ياخشى كۆرىمەن، دېدى. كېلەركى يىلى كۇفىنىڭ ئابىرۇيلۇق كىشىلىرىدىن بىرى ھەجگە بېرىپ ئۆمەر بىلەن ئۇچراشتى. ئۆمەر ئۇنىڭدىن ئۇۋەيسنى سورىغان ئىدى، ئۇنىڭغا: ئۇ ئۆيى ناچار ۋە مۈلكى ئاز ھالدا قالدى، دېدى. ئۆمەر: مەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: «سەلەرگە ئۇۋەيس ئىبنى ئامىر يەمەن ئەھلىنىڭ مۇراد قەبىلىسىنىڭ قەرەن دېگەن يېرىدىن كەلگەن ياردەمچى قوشۇنى بىلەن بىللە كېلىدۇ، ئۇنىڭدا ئاق كېسەل بولۇپ، بىر تەڭگىچىلىك جايدىن باشقا ھەممە يېرى ساقايغان، ئۇنىڭ بىر ئانىسى بار، ئۇ ئانىسىغا ۋاپادار، ئۇ قاچانكى ئاللاھ بىلەن قەسەم قىلسا ئاللاھ ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. ئەگەر قىلالىساڭ ئۆزۈڭگە مەغپىرەت تىلەپ دۇئا قىلىشىنى سورىغىن» دېگىنىنى ئاڭلىغانىدىم، دېدى. ئۇ كۇفەگە قايتىپ ئۇۋەيسنىڭ يېنىغا كېلىپ: مەن ئۈچۈن مەغپىرەت تىلىگىن، دېدى. ئۇۋەيس: سەن ياخشى سەپەردىن يېڭىلا كەلدىڭ، سەن مەن ئۈچۈن مەغپىرەت تىلىگىن، ئۆمەرنى كۆردۈڭمۇ؟ دېدى. ئۇ كىشى: ھەئە، دېدى. ئۇۋەيس ئۇنىڭ ئۈچۈن مەغپىرەت تىلدى. كىيىن كىشىلەر ئۇنى بىلىپ كېتىپ، ئۇۋەيس ئۇ يەردىن كېتىپ قالدى. ئۆسەير ئىبنى جابىردىن رىۋايەت قىلغان يەنە بىر ھەدىستە: كۇپە ئەھلى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇغا ئۆمەك بولۇپ كەلدى، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئۇۋەيسنى مەسخىرە قىلىدىغان بىر كىشى بار ئىدى، ئۆمەر ئۇلاردىن: ئىچىڭلاردا قەرەنلىكلەردىن بىرەر كىشى بارمۇ؟ دېگەندە، ئۇ ئۆمەرنىڭ ئالدىغا كەلدى. ئۆمەر: پەيغەمبەر سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «سەلەرگە يەمەندىن «ئۇۋەيس ئىبنى ئامىر» ئىسىملىك بىر كىشى كېلىدۇ. ئۇ يەمەندە پەقەت بىر ئانىسىنى قويۇپ كېلىدۇ، ئۇنىڭدا ئاق كېسەل بولۇپ، ئاللاھ تائالاغا دۇئا قىلغان ئىدى، ئاللاھ تائالا ئۇنىڭ بىر تەڭگىچىلىك جايدىن باشقا ھەممە يېرىگە شىپا ئاتا قىلغان. سەلەردىن كىم ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشسا سەلەرگە مەغپىرەت تىلەپ دۇئا قىلىشىنى سورىسۇن» دېگەن ئىدى. ئۆسەيرنىڭ ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلغان يەنە بىر رىۋايەتتە ئۆمەر: مەن ھەقىقەتەن رەسۇلۇللاھنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىغان ئىدىم: تابىئىنلارنىڭ ئەڭ ياخشىسى ئۇۋەيس دەپ ئاتىلىدىغان بىر كىشى بولۇپ، ئۇنىڭ ئانىسى بار، ئۇنىڭدا ئاق كېسەل بار، ئۇنى سەلەرگە مەغپىرەت تەلەپ قىلىشىغا بۇيرۇڭلار

ئۆمەر ئىبنى خەتتاب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ يەمەن ئەھلىدىن ئىسلام قوشۇنلىرىغا ئۇرۇشتا ياردەم بېرىدىغان غازاتچىلار جامائەتلىرى كەلگەندە ئۇلاردىن: سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا ئۇۋەيس ئىبنى ئامىر بارمۇ؟ دەپ سوراپتتى. ئاخىرى ئۇۋەيس رەھىمەھۇللاھ يېتىپ كەلگەندە، ئۆمەر ئۇنىڭدىن: سەن ئۇۋەيس ئىبنى ئامىرمۇ؟ دەپ سورىدى. ئۇ: ھەئە، دېدى. ئۆمەر: سەن مۇراد قەبلىسىنىڭ قەرەن دېگەن يېرىدىنمۇ؟ دېگەندە، ئۇ: ھەئە، دېدى. ئۆمەر: ئاق كېسىلىڭدىن بىر تەڭگىچىلىك جايدىن باشقا ھەممە يېرىڭ ساقايدى، شۇنداقمۇ؟ دېگەندە، شۇنداق، دېدى. ئاناڭ بارمۇ؟ دېگەندە، ھەئە، دېدى. ئۆمەر: مەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: «سىلەرگە ئۇۋەيس ئىبنى ئامىر يەمەن ئەھلىنىڭ مۇراد قەبلىسىنىڭ قەرەن دېگەن يېرىدىن كەلگەن ياردەمچى قوشۇنى بىلەن بىللە كېلىدۇ. ئاللاھ ئۇنىڭ ئاق كېسىلىدىن تەڭگىچىلىك جايدىن باشقا ھەممە يېرىگە شىپالىق بەرگەن. ئۇنىڭ بىر ئانىسى بار، ئۇ ئانىسىغا ۋاپادار. ئۇ بىرەر ئىشنىڭ يۈز بېرىشى ئۈچۈن ئاللاھ بىلەن قەسەم ئىچسە ئاللاھ بۇ ئىشنى روياپقا چىقىرىش بىلەن ئۇنىڭ قەسمنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ بېرىدۇ. ئى ئۆمەر، ئەگەر قىلالىساڭ ساڭا مەغپىرەت تىلەپ دۇئا قىلىشنى سورىغىن» دېگەنلىكىنى ئاڭلىغان ئىدىم. رەسۇلۇللاھنىڭ بۇ سۆزىدىن ئۇۋەيسنىڭ ئۆمەردىن ئەۋزەللىكى، يەنە ئۆمەرنىڭ گۇناھلىرى مەغپىرەت بولمىغان دەپ چۈشىنىلمەيدۇ. ئۆمەرنىڭ ئۇۋەيستىن ئەۋزەل ئىكەنلىكىدە ئالىملارنىڭ ئىجماسى بار. چۈنكى ئۇ تائىبى، ساھابە تائىبلاردىن ئەۋزەل. ئەمما يۇقىرىدىكى ھەدىسنىڭ مەزمۇنى ئۇۋەيسنىڭ دۇئاسى ئىجابەت بولىدىغان كىشى ئىكەنلىكىنى، ئۆمەرنىڭ ياخشىلىقىنى زىيادە قىلىشقا يول كۆرسەتكەنلىكىنى، دۇئاسى ئىجابەت بولىدىغان كىشىنىڭ دۇئاسىنى غەنىمەت بىلگەنلىكىنى ئىپادىلەيدۇ. بۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئادەم ئەۋلادىنىڭ ئەڭ پەزىلەتلىكى تۇرۇپ بىزنى ئۆزىگە دۇئا قىلىشقا، دۇرۇت ئوقۇشقا ۋە ئۆزىگە يېقىنچىلىق سورايشقا بۇيرىغىغا ئوخشايدۇ. كىيىن ئۆمەر ئۇنىڭ ئۆزىگە مەغپىرەت تىلىشنى تەلەپ قىلدى. ئۇۋەيس ئۇنىڭغا مەغپىرەت تىلدى. ئۆمەر ئۇنىڭدىن: قەيەرگە بارماقچى؟ دەپ سورىدى. ئۇ: كۇفەگە، دېدى. ئۆمەر: كۇفەنىڭ ۋالىسىغا مۇسۇلمانلار خەزىنىسىدىن ساڭا يەتكۈدەك خىراجەت بېرىشى ئۈچۈن بىر پارچە خەت يېزىپ بېرىمۇ؟ دېگەندە، ئۇ: مەن ئادەتتىكى كىشىلەردىن ۋە كەمبەغەللەردىن بولۇشنى ياخشى كۆرىمەن، دېدى. كېلەركى يىلى كۇفەنىڭ ئابىرۇيلۇق كىشىلىرىدىن بىرى ھەجگە بېرىپ، ئۆمەر بىلەن ئۇچراشتى. ئۆمەر ئۇنىڭدىن ئۇۋەيس ھەققىدە سورىغانىدى، ئۇ: ئۇ ئۆي-ماكانى ناچار ۋە سەرەمجانلىرى ئاز ھالدا قېلىپ قالدى، دەپ جاۋاب بەردى. ئۆمەر: مەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: «سىلەرگە ئۇۋەيس ئىبنى ئامىر يەمەن ئەھلىنىڭ مۇراد قەبلىسىنىڭ قەرەن دېگەن يېرىدىن كەلگەن ياردەمچى قوشۇنى بىلەن بىللە كېلىدۇ. ئاللاھ ئۇنىڭ ئاق كېسىلىدىن تەڭگىچىلىك جايدىن باشقا ھەممە يېرىگە شىپالىق بەرگەن. ئۇنىڭ بىر ئانىسى بار، ئۇ ئانىسىغا ۋاپادار. ئۇ بىرەر ئىشنىڭ يۈز بېرىشى ئۈچۈن ئاللاھ بىلەن قەسەم ئىچسە ئاللاھ بۇ ئىشنى روياپقا چىقىرىش بىلەن ئۇنىڭ قەسمنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ بېرىدۇ. ئى ئۆمەر، ئەگەر قىلالىساڭ ساڭا مەغپىرەت تىلەپ دۇئا قىلىشنى سورىغىن» دېگەنلىكىنى ئاڭلىغان ئىدىم، دېدى. ئۇ كىشى ئۇۋەيسنىڭ يېنىغا كېلىپ: مەن ئۈچۈن ئاللاھتىن مەغپىرەت تىلىگىن، دېدى، ئۇۋەيس: سەن ياخشى سەپەردىن يېڭىلا كەلدىڭ، سەن مەن ئۈچۈن مەغپىرەت تىلىگىن، دېدى. ئۇۋەيس ئۇنىڭ ئۆمەر بىلەن ئۇچراشقانلىقىنى پەرەز قىلىپ ئۇنىڭدىن: سەن ئۆمەر بىلەن ئۇچراشتىڭمۇ؟ دېدى. ئۇ: ھەئە، دېدى. شۇنىڭ بىلەن، ئۇۋەيس ئۇنىڭ ئۈچۈن مەغپىرەت تىلدى. ئۇزۇن ئۆتمەي بۇ ئىشنى كىشىلەر بىلىپ قېلىپ ئۇنىڭ يېنىغا كەلگىلى تۇردى. ئۇۋەيس ئۇ يەردىن كىشىلەر بىلمەيدىغان يەرگە كېتىپ قالدى

<https://www.sunnah.global/hadeeth/ug/show/3436>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

